

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

M O C S.

Mindenemű kézirát, levél, hirdetés elfogadására, az előfizetési díjak és hirdetési összegek beszedésére egyedül illetékes a

„Mezőségi Híradó” szerkesztősége Mocs.
Kéziratot nem adunk vissza.

MEZŐSÉGI HIRADÓ

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dániel Géza. Főmunkatárs: Orbán Ferenc.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 „

Negyed évre 2 „

Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések díjszabás
szerint.

nb

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Beköszöntés.

Levett kalappal, szerényen kopogva lépünk küszöbödhöz kedves olvasó. Bebocsájtást kérünk. Itt vagyunk. Jól nézz meg. Tapogasd meg minden porcikánkat tetőtől a talpig, és aztán jelentsd ki, ha ide adod-e szívedet ahhoz a munkához, melynek — mai napon — napszámosává szegődtünk?

Ismerősünk nekünk a nehézség, mely lapunkra, erre a mezőségi szellemi ujszülötre tekint. Ha mégsem csüggedünk, ha a sok töprengés és nagy áldozat árán megteremtett hetilapunkat sorsára bocsájtjuk, napfényre kivisszük, abban az erős reményben tesszük, hogy sok velünk érező, hasonló gondolkozású ember tapossa a Mezőség termékeny fekete földjét.

A szellemi munkától nem félünk. Az anyagi áldozattól sem irtózunk. A győzelmet csak fárasztó csatában, sok nélkülözéssel és még több áldozat után lehet megnyernie a vezérnek. Hát mi is harcra készen kiállunk a sikra. Felemeljük és nagy térségen meghordozzuk a lobogót, melyre csupán egyetlenegy, rövidke szót írunk: a *Mezőségért*. És e küzdelemből mindenkinek ki kell vennie a maga részét. Szellemi és anyagi támogatást kérünk. Ezt sem a mi részünkre, hanem a Mezőség számára. Csendes, kimért és — bizton hisszük — akadálytalan lesz előnyomulásunk.

Ellenségeinkkel mi magunk bánunk el. Ellenségünk a közönség részvétele. Hegyes tollunkat rohamra szögezzük. Ha nap-nap után elfoglaltunk egy bástyát, esti nyugovónál hálát adunk érte Istennek.

Mikor lapíráásra adtuk a fejünket, mindenre, csak anyagi haszonra nem gondoltunk. Nem arany-bánya ez mai-napság. Nagy uraknak való passzió volna. Nagy urak nem foglalkoznak ilyesmivel. Pedig ők is tudják, érzik, tapasztalják és régóta emlegetik, hogy egy nagy kiterjedésű, — fájdalom — szellemiekben alantos fokon álló vidék életerejét, kulturális vágyát fokozná, a távolságokat összekötni és legfőképpen a senkifia árvát, a Mezőséget gondjaiba vevetni egy jól összerótt hetilap. Mi tehát rójuk a betűket. Egész valónkkal törekszünk, hogy valódi Mezőségi hetilapot nyújthassunk. A kozmopolitizmusnak, falrengető eszméknek, utopisztikus álmoknak nem jut parányi hely sem a mi lapunkban. Nem a nagy Magyarországnak, még a szűkebb Erdélynek sem írunk lapot. Mindkettőnek elég van. De nincsen a Mezőségnek. Ennek, ezért, erről írunk hét-hét után. Helyi — lokális — dolgokat. Keresetlen nyelven, egyszerűen, tisztán, még a cikornyát is óvatosan kikerülve.

Politikát nem üzünk. Pártoskodni nem akarunk. A vallási békét ápoljuk.

Arra kiváló gondot fordítunk, hogy igazi erkölcsös alapon állhassunk. Az igazi hazaszeretet és a Mezőség ügyének felkarolása legtöbb ideálunk. Különösen egyet fogunk gondos óvatossággal mindenha kikerülni. A személyeskedést, mert erősen föltett szándékunk a tiszta tárgyilagosság.

Jól van jól, mondják bizonyára többen e pár sor átfutása után. Eddig is el volt a Mezőség a heti, vagy más lapok minden támogatása nélkül. Szent igaz, hogy el volt. Erre mi is monduk egyet. A Temps sem a paradicsom-kertből indult ki, meg kacagányos őseink sem ujságpapirba takargatták a kenyérhez valót.

Ha már benne vagyunk a mondásban, hát még monduk egyet. A Mezőség legbiztosabb közlekedési eszköze — már a falvak között — ma is csak a faláb. Remek egy portéka. Nem ragad el, mint a tüzes paripa, nem tesz kárt emberben, mint azt régente a kolozsvári közuti megtette, szóva szeretetreméltó — ismételjük — remek egy portéka. Sokaknak ez így is jó. Talán rosszul is esnék, ha másképpen lenne. A faláhasakra nem számítunk. Nélkülök is elég számmal vagyunk. Megindultunk. Tartson velünk a ki akar. Tömörüljünk a kibontott zászló alá. Hazafias és kulturális küldetés a miénk. Törekszünk megküzdeni a nehézséggel. Isten nevében indulunk

A „Mezőségi Híradó” tárcája.

Figurák az életből.

— Gögös úr —

Ez az úr Grönland valamelyik lapp-kunyhójának eresze alól szökött meg, onnan szabadult el. Olyan is épen, mint a fagyos jégcsap. Ha melege van az ember kezének, sziszegve ér hozzá. Irtózik tőle. Mégis vannak, kik szeretik, mint gyermekek között a jégcsap kedvelői. És mennyi, Mindenhatóm! ebben a sivár világban a viz-tartalmu jégcsap! Manap valamivel imponálni kell. Egyik szépségével, a másik hangjával, a más pocakjával, öblös nagy torkával, trágár beszédével, szeleburdisággal, néma szótlansággal, affektált racscsolással és kinek mindebből nem jutott, az ilyen huszadik századbeli halandó egy fokkal fennebb emeli fejét és véle görbe, pisze, kicsiny vagy nagy orrát, miként a természet ezt eleve kimérte. Boldogok ők. Nem járnak a földön. Felsőbb régió az

ő hazájuk. Erre a mi sáros földünkre csak akkor tekintenek, ha lenézésüket valaki kiérdemelte.

Gögösség? Egy üres fej, melyre büszke a gazdája. Ennyi az egész és semmivel sem több. Hiuság, mi annál boszantóbb, mentől tartalmatlanabb. Hanem ezeket a hiusággal telített lelkeket nem lehet és nem is szabad egyben elítélni. A legnagyobb rész öntudatlanul ilyen. Azt hiszi, hogy ennek így kell lennie, hanem oda a tekintély, kitudódik, hogy üres az erszény. A csizmadia neveltségesen stilizált beszédéből kiri, hogy városban ismerkedett meg a kaptafával. A szerénységtelenség rovására félművelt falusi polgártárs értelmetlen handabandáját oda kell visszavinni, hogy valamikor az első és második gimnázium padjait ő is faragta. A fiýmáló leereszkedésnek itt van a rugója, ez emel ki a falu légköréből és ez fonja azt a fagyos ködöt, mi itt is, ott is megjegecesíti, lehüti, megfagyasztja az érzést, a tisztetletet.

Manap már letelt alárvák ideje. Az egy-

szerű lélek is biztosabban formál ítéletet, semhogy az ilyesmivel betudnók őt csapni. Az érzések és tettek mozgató okát kutató lelkek előtt megvetés tárgya a gögösség bármelyik faja. Ebből mindenkibe szorul valamicske. Nem kell ám jó, puha földbe ültetni, gondosan gyomlálni. Anélkül is hajt, virágzik, gyümölcsözik. Seprőág. Szép zölden leszedi a háziasszony, aztán megszáritja. És ez a türelmes növény itt sem tagadja meg magát. A hol véle söpörnek, tán még a parquettpadlón is kicsirázik, kihajt és termést hoz a lehulló magva.

Ennek a seprőágnak kétféle faja van. Egyik a naiv, közelebb jár a hiusághoz. A másik a pöffeszkedő; lenéz, megvet ez mindent; kritizál hatra-vakra s ha szóval és szuszszal már nem győzi, kezével, lábával hadonáz, mint a szelet kapott, üresen kelepelő szélmalom karjai. Nagy kárt ugyan nem tehet se testedben, sem pedig lelkedben, de kaphatsz tőle olyan vakutést, minek helyét napok múltán is sóhajtva tapogatód.

* * *

és bizunk, hogy mindnyájunk érdekét valahányan vagyunk, mind-mind felkaroljuk.

Mocs, 1904. december hó 17-én.

A szerkesztőség.

Hogy állunk?

Az 1904-ik esztendőben nem volt dalos a mező; nem termett illatos virágot a máskor bársonyos rét, s akárcsak Ninive utcáin hajdanta, az éhség és szomjuság miatt esengő barmok panaszos hangja tette rémessé a pörzsölő nyár napjait.

A gyümölcsösök termésit rügyében letette a fehér-faru-gyaponc; ha maradt is itt-ott pár szem termés, elfonnyadva, összeesve, férgesen hullott le az is az ágakról. Nem volt virága, illata, gyümölcse a kertnek. Még vetemény sem volt. Elpusztult a mag is a porrá égett talajban. Nem gyűlt garmadába a termés.

Szomoru esztendő. Első fele telve sok reménnyel, folytatása rettegéssel és a vége jajjal, sok panaszszal s az éhségnek és szükségnek ijesztő képével.

Nem kértem, ha van-e nyomor, fenyeget-e inség? Komoly ember mért játszana szembekötődöt?

Nem kalandoz tekintetem az Alföld ro-
nán, Erdély bércei között, hogy megtudhassam, milyen volt az idej termés. A Mezőség hepehupás oldalait nézem. Beláthatlan kukoricás földek között emberek lézengenek. Bágyadt tekintetök keresi a termést. Tíz száron alig van egyetlen félbemaradt cső. Nézem az arcokat és leolvasom onnan a szükségét, mi már a kezdő tél elején ráborul a vājogból emelt, nádfődeles kunyhók lakóira.

Még a vagyonosabb osztályhoz is betette a lábát. Ott is hiányos, vagy szűkön van a takarmány Üresek, a máskor tetőig tömött kukorica-száritók. Vézna állat állomány lézeng a szérűskertben, hol ezelőtt

óraszám elbujkált, játszott a terjedelmes szénakazlak között.

Az apró lábasjóságot elsöpörte a baromfi-vész. A baromfi-házak és a tengerikások lécei között átbug a hideg szél. Mindakettő üres. Gonddalteljes, nehéz ez esztendő, különösen a gazdára. Családja, cselédsege, állatállománya felemészti nemcsak a multak gyümölcsét, de kikezdi a tökét is. Szomoru állapot, bár másképen volna. Talán, — de csak talán — visszahozza a jövő, mit elvisz a jelen.

A hivatalos osztály sorsán nem kesereg. Érti már most a szűk esztendő terhét. Több a kiadása. Drága a piac is. Még az is silányabb, mit pénzén beszerez. Van némi előnye. Megtérül a réven, mit a vámon veszít. Visszajön a husnál, mit kiad a gabonapiacra.

Más egyéb kapja meg a lelket. Az alsó néposztály sanyaruságos helyzete. Nyáron nem keresett még fiagarast sem. Dolgozott, kapált a télirevalóért. Nem termelt meg a két rész, elveszett vele a harmadik is. Kereset forrást, jövedelmet, munkát nyújtó vállalatát nincsen a Mezőségnek. Egyetlen mindene a termékeny talaj, melyhez ezereknek fűződik reménye, s melynek hamuvá aszott talajára nemcsak a gazda, de a szegény, — részért dolgozó — osztály is lecsüggesztett fővel tekintett ez idén. Így állunk valóban.

Emlékezem arra az évre, mikor nem volt befaló falatja a felvidéknek. Megmozdult a társadalom és elűzte onnan a megtelepedett inséget. Most más ám a helyzet. Fent és lent, keleten és nyugaton szükség előtt áll az ország.

Megmozdult, tenni akar most is a társadalom. Kötelessége is. Hanem az a baj van, hogy aki ezelőtt segíteni tudott, most szintén támogatásra szorul.

Vajjon az általános nyomasztó helyzet és a nagymérvű szükség idején lehetséges-e olyan terjedelmű akció, hogy mindenkinek jusson? A sült galambok ideje már lejárt. Égből hulló mannát ma senki se

várjon. Védekezni kell. Gátat kell vetni a nyomor előnyomulásának. Hogyan?

Elemi csapás idején a mentéssel egyenlő arányu, vagy még hasznosabb a vész elszigetelése. Csapásos ez év is. Rá kell szólani a népre, értésére kell adni, hogy más ez az esztendő, mint a megelőzők. A nyári aszály nemcsak neki, de a nála tehetősebbeknek is tetemes kárt okozott. Ne tátsa éhes száját amazokra, mert amott is csak szűkösön termett. Segíteni g a társadalom is, — nem lenne tisztességes ember, ki vonakodnék, — de elsősorban a szegény néposztály törekedjék arra, hogy elviselhetővé legyen sorsa.

Ezzel szemben mit látunk lépten-nyomon? Pörög a dob, kéri a mult és jelenévi adót. Azt meg kell fizetni. A nép, az istenadta nép pedig pár hatos áru keresményét a pálinkamérésekben költi el. Sohasem volt nagyobb forgalma nálunk a korcsmáknak, sohasem lézengett annyi bepálinkázott egyén az utcákon, mint épen manapság. Pedig ennek megszüntetése volt mindenhol a mentési művelet tenorja. Hatóságok feliratban kérték a kormányt, az országgyűlést, hogy bár vásár- és ünnepnapokon engedje becsuktni a korcsmákat. Ekkor van alkalom a tivornyára, ettől kellene erős intézkedéssel is elzárni a népet. A ki bizott, keményen csalódott. Itt az írás. Ide jegyzem, hogy tisztán lássunk és ne reménykedjünk hiába.

„21534/II. b. 904. Belügym. Az italmérési üzleteknek vasárnap és ünnepnapokon részben egész napon át, részben csupán az istentiszteletek alatt való zárvatartása iránt némileg a törvényhatóság részéről hozzám, illetve a képviselőházhoz intézett és innen hozzám áttett felterjesztések alkalmából kijelentem, hogy az összes italmérési üzleteknek vasárnap és ünnepnapokon való zárvatartását elrendelőnek nem tartom, mert a munkásosztály egyedül csak a vásár- és ünnepnapokat fordíthatja pihenésre és szórakozásra s így az italmérési üzleteknek ép az étkezés ideje alatt zárvatartása, magának a fo-

— Csak egy kis kitérést teszek. Olyan forma az én írka-firkám, mint a zsirosbetűs, megsárgult csizió szószátyárkodása. Seba. Én szeretem a csiziót. Sokszor elnéztem, mikor az egyszerű, jó lelkek megrendelést tettek a csizióból s az iskolás gyermek böngészgetett belőle. Sokan kinevetik, gunyolják a jó öreget. Lám mégis neki van igaza. Mit mi egymásnak elmondani félünk, ő játszi módon a fejünkhöz veri. Ki a hallgatásból és a szemekből megtanult olvasni, észreveszi, hogy szegfejére ütött a csizió valamelyik sora.

* * *

Ezek után hadd irom csaktovább. Tehát a Faraó üres kalásza, sovány tehenei felfalják, lenyelik, megeszik a kövéreket, a telt fejeket. Így van egészen. Gögös urék szótárában a szerénység = butaság, a tudás = felszíneskedés, fitogtatás; a kedvesség = naivság, az öröm = erőltetett, a mások könnye akármilyen igaz = csak krokodéus dolog. Ezeknek az uraknak van valami kiváló jó tulajdonságuk. Azt se hallgassuk el. Ebben mindannyian egyek. Kifogástalanul öltözködnek és vontatott a beszédük. Az első a tisztaságszeretet, a másik az értelmesség kriteriuma. Helyes.

Idáig ők a világ legkedvesebb emberei. De csak idáig, tovább már nem. Ez ellen ők tiltakoznak. Megjelenésük kifogástalan, hát hogyan állanának szóba s pláne kötnének barátságot oly kollégával, ki 5—6 gyermekére költi minden vagyonát, jövedelmét és kopottas kabátban teszi meg obligát vizitjét? Vagy azzal a másikkal, kinek kebeléből nem halt ki még a rokoni érzés és örömmel nyüvi szét a régi divatját mult ruhát, hordja a félmeter kaliberű kézelőt, mikor a szűk mai világhoz, a divathoz úgy hozzá jár, mint magyar nadrághoz, mentéhez a kacskaringós zsinórzat?

Nagy városokon még hagyján. Itt legfőbb a jogásznak felcsapott fodrász- és szabólegények, nő meg az aulák ama látogatói kultiválják, kik a világon senkinek sem ártanak, ha kilicamított kéztartással végig lejtene a korzón, vagy a mikor terminus technikaiktól visszhangzik egy fél kilométer terület. Ki vet ügyet arra, hogy a jogásznak letszelgő friseur egy órával előbb képet szappanozott, a társa foltot varrott, vagy az a grandezzával végig lejtő uracs divatos kabátja még fizetetlen és ez a nagytudományu, Vilmos-bajszu,

szőke fiatal úr az alapvizsgával két év óta adós, szerencsés esetben tán épen tegnap hasalt el alaposan? Fialatos kedélyre vall az ilyesmi, mit szívesen megmosolyog bárki. Más a főbenjáró hiba. Kis városok pörpatvarait, mende-mondait Gögös urék eljárása költi ki, neveli és dédelgeti. Furcsa világ! Ott, hol legkiváncsabb az együttérzés, a szeretet, ott dühöng a gögösség, ott van a félszke. Legocsmányabb azonban, ha családok falai közé furódik be. Legyen az illető — ki ezt kultiválja — nsgs. úr, avagy fiakeros, de köztöznivaló és igazán szűk látókörű halandó.

* * *

Íróasztalom megsárgult írka-firkái között akadtam rá e homályos fotografiára.

A szerkesztő úr kérte, követelte, erőnek erejével vette ki a kezemből. Jól van. Oda adtam, de csak egy kikötéssel. Valamelyes megjegyzést kell fűznöm e karcolathoz.

Nem e szép vidéken történt a felvétel. A gép is hamis volt s bizonyára az idő is hibás. Köd, sűrű, fojtó köd ült az egész tájon, nem ragyogott napfény az égnek boltívén. Ha kisüt majd a nap ragyogó sugára s nem lesz ily borongós az idők járása, tisztább képet nyujtok.

gyasztó közönségnek érdekeivel sem lenne összeegyeztethető stb. Budapest, 1904. aug. hó 26-án. Tisza s. k.

Innen tehát hasztalanul vártunk. Nyílt szó, mi a tervbe vett intézkedések egyik sarkalatos eszméjét keresztül huzza.

De azért itt nem állapodhatunk meg. A mértékletlenséget és az ezzel járó sok kihágást föltétlenül meg kell szüntetni. Egyiket a szükség, másikat a személy- és vagyonbiztonság parancsolja.

Ne fenekedjenek pálinkagőzös szájjal a korcsmahősök. Ne részegeskedjék a családfő, mikor családjánál a befaló kenyér is hiányzik.

Vajjon van-e erre eszköz és mód? Föltétlenül van. Kitaposott uton indulhatunk. E célból kezett kell fogniok az erre hivatottaknak.

És itt elsősorban az intelligenciának számottevő tagjaira számítunk. Minden kis községnek, minden vallásnak van papja. Ő hivatásánál fogva atyja, vezérje és tanácsadója híveinek. Ott van a tanítókar. Egyik is, másik is — lehet mondani — névszerint ismeri a népet. Mindkettő ismeri, mindkettő szereti, sajnálja és bizonyára szívesen fárad annak érdekében. Miért ne lehetne valamicskét saját erőnk-ből is kivinnünk? Ha látványosságok, ünnepségek idején kapható a nép, miért ne gyűjthetnők össze olyankor is, mikor nem tüntetésről, demonstrációról, hanem magát a népet közvetlen-közéletről érdeklő dologról van szó?

Minden, még a legkisebb községben is kíváncsok mihamarabb az általános népgyűlés. Legyen egy kis előzetes megbeszélése, előkészítése is annak. A pap, a tanító, a tekintélyes birtokos szóljanak ottan. Beszéljenek a nép előtt, oktassák, tanítsák a népet a helyi viszonyoknak legmegfelelőbbben.

Oszlassák el azok a balhiedelmet, a mi lépten-nyomon hallható.

Bizonyos, meghatározott időre meg kell alakítani a mértékletességi egyesületeket. Ez az egyetlen mód, mi gátat vehet a rohamos anyagi és erkölcsi romlásnak.

El ne feledjék kifejtetni, hogy minő alapon és mértékben fog dűlőre jutni a segélyezés ügye. A nép hallotta, hogy harangoznak. Ertesült a szándékról és most abban a hiszemben él, hogy üsse a kő az ideai nyomoruságos termost. Utban van már a kukorica, csak zsák legyen hozzá. Üres zsák, az van.

Nem úgy jó emberek. Gyenge felfogásu egyén, sőt a gyermek is megérti a nyelven elmondott dolgot.

Hát el kell mondani holmit. Tenni kell valamit. Fáradni, vigyázni, bátorítani és oktatni kell a népet, mert tagadhatatlan a szükség és addig szükséges a takarékoság hirdeteése, míg ki nem ürült véglegesen a magiár.

HIREK és VEGYESEK.

Emlékeztető.

Névnapiok: szombat dec. 17. Lázár, vasárnap dec. 18. ünnep, hétfő dec. 19. Nemezis, kedd dec. 20. Ammon, szerda dec. 21. Tamás, csütörtök dec. 22. Z. nő, péntek dec. 23. Viktória, szombat dec. 24. Ádám és Éva.

Vásárok: dec. 18. Mező-Örményes.

— **Olvasóink** ma veszik a „Mezőségi Híradó” első számát. Szeretnénk mihamarabb határozott képet alkotni a jövőről. Kérjük a szíves értesítést, hogy hajlandók-e az előfizetők sorába lépni?

— **Lapunk első számát** mai napon sokaknak megküldöttük. Címjegyzékünk hiányos volta miatt — egyelőre — még több helyről lemaradtunk. Csak egyetlen sort kérünk a szerkesztőség címére, hogy mulasztásunkat jóvá tehessek. Fizetési feltételeink az első lap jobb oldalán olvashatók.

— **Személyiek.** S. Torday Sándor kir. járásbíró, kit napokig tartó gyöngékedése szobájához kötött, már fent jár. A népszerű bíró jobbanlétéről igaz örömmel értesülünk. — Dr. Simon György ügyvéd irodáját Mocsról Nagy-Enyedre tette át. — Táby Elek ügyvéd Mocson irodát nyitott. Hivatalos helyisége a főuton, a Janovics-féle házban van.

— **A helybeli községi képviselőtestület** látogatott ülést tartott a napokban. Arról volt szó, hogy a kath. és reform. templomokhoz vezető uton segíteni kellene. El is határozta, hogy már kora tavaszon elkezdeti a munkát. Ideje volt valahára. Sok panasz szűnik meg ezzel. Most meg kétszeresen szükséges. A szegény nép talán a leginségesebb napokban jut munkához, és így kenyérhez is.

— **Judit-napja.** December 10-én ünnepelte Hosszu Teofilné urnő — pardon — a mocsai és vidéki intelligencia Judit-napiját. Az áldott lelkű, mindenkitől tisztelt jó asszonyhoz tömegesen mentek az emberek jókívánataikkal. Szemfüles riporterünk a postán is körül tekintett és igaz gyönyörűséggel jelentette, hogy sok a gratuláló levél. Olalkodott a lakás előtt is. Megakarta tudni, hogy kik, hányan voltak helyből és vidékről. Sehogy sem sikerült, pedig féldélelőtt áldogált a sárba, hizelegve fűnek-fának, mint egy barna cica. Ezt pityeregve jelentette. Sebaj. Sokan voltak. Mindannyian szívből, lélekből kívántak Ajtai Judit urnőnek még számos esztendő. Mi csak regisztrálunk és itt is kiíjezzük, mit dec. 10-én szóval elmondottunk. Még sok-sok boldog névnapot, hosszú éveket kívánunk szívünk-ből.

— **A Mocsai-Kaszinó** ig. választmánya életrevaló eszmét tett magáévá egyik közelebbi ülésén. Céljának megfelelő, alkalmas és kellő kényelmet is nyújtó helyiséghez drága pénzért sem juthat. Ugy óhajtaná megszüntetni e lokális nehézséget, hogy tulajdonába költözhessék idővel. Kevés agilitás és e nemes cél érdekében tett fáradozás bizonyára sikerhez vezetne. Bárkinék nevéhez kapcsolódjék az eszme megtestesítése, érdeme meg lesz és elismeréssel fogják mindenha említeni.

— **Vármegyénk alispánja** nem régen járta be a mocsai és sármási járás vicinális utvonalait. Bizonyára igaz gyönyörűséggel vette tudomásul a mezőségi utviszonyok gyors javulását. Mentől több efajta örömet kívánunk szívünk-ből.

— **Kitüntetett egyetemi tanárok.** A kolozsvári tudomány-egyetem nagytisztletben és közszeretben álló két nyilvános rendes tanárának Fabinyi Rudolf dr. és Szamosi János dr.-nak a király nov. 26-án kelt elhatározásával a tudomány és felsőoktatás terén szerzett érdemeik elismeré-

sül a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta. A királyi kegy valóban érdemekben gazdag egyéneket ért.

— **A Mocsvideki Kath. Polgári Olvasókör** újból munkához látott. Szervekedett, újraalakult és már kezd látogatottabb lenni. Reméljük, hogy a helybeli polgárok, meg a vidékiek is megértik végre valahára, hogy az egyetértés és összetartás az egyetlen tényező, mitől sorsuk és jövőjük függ. Kár, hogy többen csak felületes gondolkozással tekintik e keblü ügyet.

— **Összeégett gyermek.** Szomorú volt sorsa a kis Purkár Násztáziának Mező-Dombon. Igazi gyermek volt, ki semmitől sem félt. Nem sirt, mikor édes anyja egymagára hagyta a szűk lakásban, szó nélkül türte, hogy rab módjára rázárlák az ajtót. Oda huzodott a tüzhöz. Melengette kis kacsóit. S nem is lehet rossz néven venni tőle, hogy két éves gyermek eszével csillagoknak és nem ellenségnek nézte a paltogó szikrákat. Tán még játszott is azokkal. Kis ruhácskája tüzet fogott. Összeégett, meghalt. Jött az édes anyja, kinek gondatlansága szíve gyermekének okozta halálát. Aztán jött a hatóság, a törvényszék emberei, s csak azután hantolták el a kis Násztázia fehér koporsóját.

— **Lapunkat** csak úgy tehetjük élénkké, ha a Mezőség legkisebb pontjáról is önzetlenül ajánlja fel minden pennás ember szíves közreműködését. Minden közérdekű dolgot, hírt, tudósítást igaz köszönettel veszünk. Egyetlen-egyet nem kérünk. Légből kapott holmit, vagy a valóságnak meg nem felelő irkafirkát. Az ilyesminek helyet nem adunk, névtelen levelekre, közleményekre nem is válaszolunk.

— **Uj malom.** Nap-nap után nagyobb tért hódít malmoknál a szivógáz hajtotta motor. Munkája gyors és megszakítás nélkül is gazdaságos. A Mezőségnek csaknem valamennyi számottevő pontján gép pótolja a folyóvíz hiányát. Most épült egy a kályáni vámnál is. Gaál Péter kötelendi nagybirtokos tulajdona. Egy nagy kör mindennapi szükségéről fog gondoskodni. Óriási előny arra a népre, mely ezelőtt napokig volt távol lakásától, hogy csekély gabonáját lisztte örölhesse.

— **Romlik a burgonya.** Nem egy helyről, minden felől jön a panasz, hogy romlik a burgonya. A tartós szárazság miatt csak későn köthetett. A bekövetkezett kövér eső után indult fejlődésnek; de az idő előhaladottsága miatt nem tudott beérni. Különösen kell ezt hangsúlyoznunk, mert a Mezőségen — csaknem mindenhol — verembe temették a burgonyát, mit tavaszkor bontanak ki. Nem lesz fölösleges idejekorán utánnézni és meggyőződést szerezni a burgonya állapotáról. Ha másképp nem, legalább mint takarmány értékesíthető volna.

— **Zakatolnak** — nem az emberek — hanem a malmok. Bizonyára a vidékiek sem pihennek. Egy három és egy kétköví malom éjjel-nappal üzemben. Ezek ujesztendőre megörölnek minden örölhetőt. Pedig jobb lenne, ha továbbra is pöfögének és az emberek lehetnének igazi csendes téli nyugalomban.

— **Tűz eset.** Gaál Albert novolyi udvarában nagy tűz pusztított az elmúlt

napokban. Két nagy kazal drága takarmány hamvadott el. Az erős és állandó szél miatt a mentésre gondolni sem lehetett. Máskor is érzékeny volna a csapás, most meg kétszeresen nagy a kár. A tűz oka ismeretlen. Valószínű azonban, hogy gyújtogatásból keletkezett.

— **Idyl az utcán.** Még a kukoricaszárak hordásakor történt. Két tehén előtt egy fehér ló is vonta a jól megterhelt szekeret. Hidhoz ért a menet. Olyan mezősegi hidhoz, mely mellett már nem egy igásszeker akadott el a sok tehernek, még inkább a feneketlen sárnak miatta. Nem azért diák az oláh diák, hogy önmagán segíteni ne tudjon. Lekap a szekerről két kéve kukoricakorét, beledobja a pocsolyába:

— Hi virág, coki fehér — és tova gurul a szekér.

Jönnek ám a Józsi bá' tehenei is. Ezek gyalog, amonnan a legelőről. Neki fognak a sárban fekvő kévéknek és zsupsz... jóízűen falatoznak.

— Szerencsére rákiált a tehenek őrzőjére a szomszéd:

— Hi Sándor! Te kötnivaló! Hajtsd tovább a gulyát. Nizze meg az ember! Micsoda istentelenség megítetni az utat!

— **Szolgálatot vélünk tenni,** ha hangsúlyozzuk, hogy a kolozsvári sertés zárlatot feloldották. Több oldalról jön a panasz, hogy lelkiismeretlen vevők, kik a vidéki piacokat felkeresik, ennek ellenkezőjét hirdetik. Bizonyára nem minden cél nélkül. Bár hatása volna a mai nyomott árak idején.

— **Részvétellel értesülünk,** hogy egyik helyi malom vámszedője gyöngéledik. Állapota nem ad okot az aggodalomra. Csupán annyi történt, hogy a fűnélkül való vámoló edény felsértette kezét. Szerencsés fájdalom — már a tulajdonosra léven tekintettel. Forgalomra mutat. Tréfa a mi tréfa, de a malomtulajdonosoknak figyelmébe ajánljuk és tudatjuk őket, hogy az idén gyöngye volt a termés; különösen kukoricából nem hullott csóstitól az áldás.

— **Minálunk becsukják** mindennap az utcán talált részeg halandót. Becsuknak valami másegyebet is. Teszem, szombat napokon a kereskedések ajtait. Szép vonás a bolttulajdonosoktól, hogy ünnepelnek, mikor ünnepük van. Ilyen forgalmas középponton keresni kellene valami egyéb, a közönség igényeinek megfelelő megoldást is. Mégis csak türehetetlen állapot, hogy a pénteki vacsora csillagtól a szombati vacsoracsillagig garasáru holmit sem szerezhethet be az ember. Szóval sem tennők ezt az állapotot, ha vasárnap délutánonként is csukva volnának a boltok. Ekkor valahány, mind-mind kinyílik. Pedig törvényünk van és ezt a törvényt illenék annyi tiszteletben részesíteni, mint a vacsoracsillagot. E tárgyra még visszatérünk.

— **Föltétlenül tiszta** asztali bort szeretne beszerezni valaki megbízható kézből. Ajánlatot az ár megjelölésével a szerkesztőség címére kér.

Innen-onnan.

— **Iskolás gyermekek dohányzása.** Érdekes felolvasást tartott a nürnbergi reáliskolák egyesületében Winkler Vilmos, egy reáliskolai igazgató. Az alkoholoról,

nikotinról és a sexualizmusról beszélt, a miknek rettentő példáit már az iskolákban kellene a gyermekek előtt méltó megvilágításban bemutatni. Felhossa Angolország, Amerika és Ausztrália példáit, amelyeknek népei a dohányzást jóval előbb ismerték, mint Európa népei, s ahol a dohányzás szemmel látható károkat okoz már a gyermekkorban. Szerinte szigorú törvényekkel kellene a gyermekeknek 18 éves korukig a dohányzást megtiltani. Katonaorvosok kimutatása szerint a fiatalságnak egy nagy részén szembeötlő módon konstatalhatók a korai cigarettaelvezet nyomai. „A nagy”, tágra nyílt szemek a mi fiatalságunknál is azt bizonyítják, — mondá az igazgató — hogy már az iskolák alsóbb osztályaiban elkezdik a dohányzást. Ne várjuk hát, míg nálunk is a katonarvosok fogják konstatálni a nikotinhatás tüneteit. A sexualizmusról szólva, a szülők segítségét kéri a házi nevelésben. Megrójja a szülőket, hogy a gyermeknevelését cselédekre bizzák, csak hogy az ő kedvteléseiknek elegendő tehessenek. A gyermek 28 órát van hetenkint az iskolában s a hétnek többi 168 óráját örizetlenül, a szülők felügyeletén kívül tölti el és így nem csoda, ha az alkalom és a rossz példák már a gyermekkorban megrontják a fiatal lélek ártatlanságát.

— **A sebtapaszkor veszedelme.** Egy orvosi folyóirat érdekes és megszívleni való dolgot ír a sebtapaszkor könnyelmű használatáról. Dr. Marpmann angol orvos többféle sebtapaszt vizsgált meg, amelyek hosszabb idő óta hevertek a gyógyszer-tár fiókjában vagy pénztárczában és valamennyiben talált élősdieket. Ez magyarázza meg az orvosoknak azt a észleletét, hogy a tapasztalással beragasztott seb többnyire gennyedésbe megy át. Eddig azt hitték, hogy a tapaszt dezinficiál, de most kitűnt, hogy ez a fölfogás téves. Az angol tapasztara ugyanez áll és ha nyálal ragasztják le, akkor meg éppen rossz szolgálatot tesz, mert a nyál tele van bomlasztó szerves részecskével.

— **Ah ugy?!** A.: Igazán övendek, hogy jól megy sora. De hát hogy van az, hogy most egyszerre többet keres a tollával, mint eddig?

B.: Hát ugy, kérem szépen, hogy most nem novellákat írok, hanem...

A.: Regényeket?

B.: Nem. Czimshalagokat.

Sz. 5564—904. tkv.

Hirdetmény.

Vajda-Kamarás községre nézve az 1892. XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a tjkvbe való bejegyzése és a tjkvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, az azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII.

t.-cz. 5 és 6 §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamiut az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1905. évi junius hó 30-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ának eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1905. évi junius hó 30-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1—2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1905. évi junius hó 30-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Mocs, 1904. évi decz. hó 2-án.

Vass Zsigmond,

kir. al-jbiró.

